

Kulturális értékeink

A kultúra elsősorban a másokkal való érintkezésben valósul meg és marad fent. Ezáltal jön létre és adjuk át utódainknak, így válik örökérvényűvé. Éppen ezért Hargita Megye Tanácsának számos kulturális alintézménye munkálkodik azon rendezvények, programok, pályázatok által, hogy életben tartsuk és megőrizzük, amit elődeinktől kaptunk.

Hargita megye 2013–2020-as kulturális stratégiája is azon alapszik, hogy a jelenlegi kulturális rendszer a térségi modernizáció és a térségi önmeghatározás részévé váljon.

Mindezt olyan célkitűzések mentén igyekszünk megvalósítani, mint a modernizációs, versenyképességi és munkaerőpiaci folyamatokban való aktív szerepvállalás, az életminőség javítása, a kulturális javakhoz és szolgáltatásokhoz való lakossági hozzáférés biztosítása, a társadalmi kohézió erősítése és a kulturális életben való részvétel fokozása. Emellett szorgalmazzuk a kreativitás- és innovációközpontúságot is. Hargita Kultúra címmel hírlevelet működtetünk, amelyet több mint hatszáz közművelődési szereplőhöz eljuttatunk el a megyében.

Kulturális pályázataink

Számos pályázat kiírása révén igyekszünk támogatni a kulturális tevékenységeket, eseményeket és a hagyományaink megőrzésére irányuló programokat. A pályázatok a következő témaköröket ölelték fel: képzőművészeti táborok, képzőművészeti kiállítások, koncertek, előadások, népzene és -tánc, kulturális napok, hagyományőrző táborok, műemlékek felújítása, helytörténeti táborok, általános műveltségi vetélkedők, színházi előadások, fotótanfolyamok, kórustalálkozók, kiadványok és tanulmányutak. Elmondhatjuk, hogy ezek mindenike nagy népszerűségnek örvend, hisz 2009-ben 63, 2010-ben 57, 2011-ben 75, 2012-ben 59, 2013-ban 45, 2014-ben 56 és 2015-ben nyolcvan nyertes pályázatot nyújtottak be. Emellett kistérségi társulásainkon keresztül is számos programot támogattunk.

Rendezvényeink által is egyre ismertebbé válik térségünk

A Hargita Megyei Kulturális Központ évente megszervezi a térség kulturális életének egyik legfontosabb eseményét, a Csíkszeredai Régizene Fesztivált, amelynek első kiadása 1980-ban volt. 2015-ben a fesztivál elnyerte a legjobb európai fesztiváloknak járó EFFE minősítést, és tagja a REMA európai régizene hálózatnak. Az fesztivál révén évről évre többen látogatnak el térségünkbe, 2015-re a résztvevők száma meghaladta a 2500-at.

A térségi vonzerőt és az összetartozást is erősítő rendezvénysorozat a pünkösdi hetét megelőző Hargitai Megyenapok, melybe bekapcsolódnak a települések, civilszervezetek, és a megyébe érkező zarándokok, turisták számára viszik közelebb, teszik vonzóvá, megtapasztalhatóvá közösségi és természeti értékeinket. A Székelyföld Napok októberi rendezvényei az egész székely közösséget megmozgató események, az együttműködést szorgalmazzák, ugyanakkor a székelyföldi értékekre hívják fel a figyelmet.

Közösségépítés

Emellett azon is munkálkodunk, hogy minél többen megismerjék hagyományainkat, kultúránkat, szellemi és kulturális örökségünket. Ennek érdekében számtalan programot szervez a Hargita Megyei Könyvtár. A Nemzetközi felolvasómaratonnak 2014 óta a Kájoni János Megyei Könyvtár a főszervezője, Hargita Megye Tanácsával együttműködésben. Az évente megszervezett maratoni felolvasáson a magyar irodalom egy-egy kiemelkedő alkotójának műveit szólaltatjuk meg, a felolvasáshoz bárhol a világon lehet csatlakozni, egyénileg és csoportosan is. A programra való igényt és a közösségépítés fontosságát tükrözi, hogy három év alatt a mozgalomban résztvevők száma 16 000-ról több mint harmincezerre növekedett, s magyar nyelvterületen, a hét ország 115 településéhez további 5 ország több mint hatvan települése csatlakozott.

A Hargita Kiadó is fáradhatatlanul munkálkodik szellemi örökségünk megőrzésén és folyamatos fejlesztésén, széleskörű ismertetésén. Kiemelném a Székely Könyvtár kiadványait. A könyvsorozatból 4 év alatt negyven kötet jelent meg, ezeket több száz író-olvasó találkozási ponton mutatták be az érdeklődőknek. A könyvsorozat eljut a megye valamennyi könyvtárába, sőt, a Márai-programnak köszönhetően a magyarországi könyvtárakba is, több ezer embernek biztosítva így az olvasás örömét. Szintén fontos megemlíteni a Székelyföld kulturális folyóiratot is, mely az évek során Hargita megye egyik legfontosabb kulturális brandjévé vált. A folyóiratnak közel ezer előfizetője van, *több száz lapszámbeutatót* tartottak húsz év alatt, *sokezer emberhez (szakmabeliekhez és egyszerű olvasókhoz)* juttatva el ilyen módon a folyóiratot és az abban megjelenő örökérvényű kulturális értékeket.

Vizuális művészetek

Képzőművészet, fotóművészet, dokumentumfilmalkotás terén kiemelkedő eredményeket tudunk felmutatni. Megyénk kulturális jóhírét növelik a nemzetközi alkotótáborok. A nagymúltú szárhegyi alkotóközpont vagy a homoródszentmártoni alkotótáborok mellé felsorakoztak az újabb csoportok. A csíkszeredai Free Camp-et már 11 alkalommal szervezték meg, de elismeréssel említhetjük az udvarhelyi Pulzust is. A megye képzőművészeinek közös megmutatkozása a Hargita Salon, egy olyan vándorkiállítás, amely a Hargita Megyei Kulturális Központ szervezésében a megyeszékhelyről indul és még két helyszínen a megyében bemutatja az egy téma köré szerveződő, két művészt díjazó

kiállítássorozatot. Sikerrel működtetjük a Megyeháza Galériát, amely folyamatosan kiállításoknak ad helyet. Művészeink munkáit büszkén mutattuk be már 41 alkalommal 2012-es felújítása óta. A megye művésztszadalma részt vesz a Székelyföldi Grafikai Biennálén, ahol számos eredményt értek el.

A fotósok is rendszeresen jelentkeznek kiállításokkal, számos hazai és nemzetközi díj, cím büszke tulajdonosai. A Székelyföldi Fotóbiennálé pedig egy olyan térségi kezdeményezés, amely lehetőséget ad nemzetközi szintéren megmérettetni és megmutatkozni. A Hargita Megyei Kulturális Központ évek óta szervez akkreditált fotóképzést, ennek köszönhetően több mint 170 diplomát adott ki. A fotósokkal alumni rendszert működtet az intézmény (fotósuli facebook-csoport), workshopokon, rendezvényeken való részvétel, informálás céljából.

Az elmúlt években megerősödött a dokumentumfilmek jelenléte a megyében, ez annak a programnak is köszönhető, amely során Hargita Megye Tanácsa a Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont és a Hargita Megyei Kulturális Központ lebonyolításával dokumentumfilmek gyártását támogatta, elsősorban néprajzi, helytörténeti, művészettörténeti témákban. Eddig két kiadása volt a Székelyföldi Dokumentumfilm Szemlének, melynek során több mint száz filmet néztek több mint ötven településen.

Nemzetközi eseményeink

Az elmúlt időszakban olyan jó kezdeményezéseknek lehettünk támogatói, amelyek nemzetközi elismerésnek örvendenek. Ide sorolhatjuk a Lurkó Fesztivál Ifjúsági és gyermekszínházi fesztivált, a Csíki Jazz Fesztivált és a Heves megyei, Székelyföld Gyöngyszemei elnevezésű háromnapos programot is, melynek célja az anyaországban élőkkel megismertetni Székelyföld értékeit, kincseit. A Székely Fesztivált első ízben 2015-ben szervezték meg Budapesten.

Képzések

Hargita megye kulturális stratégiájának egyik célkitűzése, hogy több tudást vigyen a rendszerbe. Ez formális és informális oktatási formákban szerveződik a különböző kulturális alintézményeknél.

A Hargita Megyei Kulturális Központ, mint módszertani központ kulturális menedzsment, kulturális marketing, rendezvényszervezés, értékőrzés, beszédtechnika, forrásbevonás témákban szervezett képzéseket.

Mivel a fúvószenekarok a helyi kultúrának szerves részét alkotják, a Hargita Megyei Művészeti Népiskola kiemelt figyelmet fordít a fúvósképzésekre, így az intézmény egyik fő erősségévé is vált. A kultúra iránti elszántságot és elhivatottságot mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a képzésekre beiratkozók 95%-a befejezi és sikerrel is zárja a 3-5 éves kurzust. Emellett az iskola még további 24 – hangszer, népi mesterségek, tánc – képzés révén örökíti át fiataljainkra elődeink tudását. Idén

februárban nagy örömmel mutattuk be Kisné Portik Irén *Szépnyám szőtte, dédanyám varrta és hímezte* című kötetét is, mely által szintén elmélyülhetünk a szövés, varrás, hímzés rejtelmeiben.

A Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont kiemelten figyel a megye amatőr színjátszó csoportjaira is, tanácsadással, színdarabokkal segítve azokat.

Kulturális vidékfejlesztés

Nemcsak városokon, vidéken is komoly törekvéseink vannak a kulturális fejlesztésekre, hagyományőrzésre. A **Színház, komolyzene, néptánc Hargita megyének** program célja a vidéki kultúrotthonok tevékenységének fejlesztése, a profi néptánc, komolyzene és színházi előadásokat eljuttatni Hargita megye azon településeire, amelyekben nincs vagy ritkán vannak művészeti előadások.

Küldetése, hogy hozzáférhetővé tegye minél nagyobb közönség, és minél több közösség számára a Hargita megyében születő kulturális értékeket, és hogy a helyi kultúrotthonok tevékenységének fejlesztését ösztönözze. A program szempontjából prioritást jelentenek a hátrányos helyzetű települések, ahol még egyáltalán nem, vagy nagyon kevés előadás volt a program keretében. 2015-ben 46 előadást tartottak 29 településen.

A Kájoni János Megyei Könyvtár létrehozta a kistelepülési könyvtárfejlesztő programot is. 2015-ben két településen zajlott a program: Homoródalmáson és Székelyvarságon. Összesen nyolc rendezvényre került sor, több mint kétszáz résztvevővel. A két könyvtárat a rendezvényeken kívül hozzávetőleg 350 személy látogatta, a regisztrált könyvkölcsönzések száma meghaladta a nyolcszáz kötetet. A program segítségével egyértelműen kiderült, hogy a kistelepüléseken valós igény van az olvasásra. Követendő példának megemlíjtjük a homoródalmási önkormányzat könyvtárfejlesztésre irányuló lépéseit: ötezer lej könyvvásárlási alap az utolsó negyedévre, személyzet átirányítása az elmaradt könyvtári állomány rendezésére.

A Hargita Megyei Kulturális Központ szakmai gondozásával működik a csángóprogram. Fontosnak tartjuk, hogy ismerjük és népszerűsítsük hagyományait, szokásait, betekintést nyújthassunk mindennapi életükbe. Ennek megvalósítása érdekében évente társszervezőként veszünk részt a Gyimesekben megrendezett A Tatros forrásánál csángófesztiválon, a gyimesi tánc táborban, a Csángó Túrós Puliszka Fesztiválon, megszervezzük a Csíkszeredai Csángó Napot, illetve partnerek vagyunk a Kósteleki Kulturális és Közművelődési Napokon, a kósteleki falunapokon, a szüreti bálon, a Szellő Néptáncgyűttesnek szervezett tánc táborban. A táborok célja a gyimesi és felcsíki táncok, népdalok, népi mesterségek népszerűsítése, közösségben való tanulása. 2015-ben a Hargita Megyei Kulturális Központ és a Csángó Továbbtanulók Közössége közös gondolkodása nyomán sor került

moldvai kirándulásra is, amelynek célja az volt, hogy a csíkszeredai diákokkal megismertessék a csángó emberek mindennapjait.

Hagyományőrzés

Hagyományaink megőrzésére minden területen hangsúlyt fektetünk, így a Hargita Megyei Farsangbúcsúztató is elmaradhatatlan része az éves eseményeknek.

A rendezvényen 13 hagyományőrző csoport, mindegy kilencszáz maskarás és zenész mutatja be települése jellegzetes farsangi hagyományát. A farsang célja a tél búcsúztatása és a tavasz köszöntése. Ősrégi szokás vidékünkön a nagyböjt előtti farsangtemetés. A tél elmúltának, szimbolikus „eltemetésének” sok vidámsággal, álarcos felvonulással és tréfás jelenetekkel tűzdelt ünnepe.

Számos kiemelkedő regionális kulturális programunk hasznosul a nevelésben és értékőrzésben egyaránt. Ilyenek a Csúrdöngölő, a Hargita Megyei Gyermekek- és Ifjúsági Néptáncfaló, a Felcsíki Hagyományőrző Gyermektábor, a Hagyományőrző Kalákatábor, vagy a Botorka Nemzetközi Néptáncfesztivál. Ezek a programok hozzájárulnak ahhoz is, hogy már a gyermekekben tudatosuljon az értékőrzés fontossága. Örömeinkre szolgál és büszkeséggel tölt el, hogy 1000-1500 kicsit és nagyot vonzanak az események.

Fontosnak tartom kiemelni az Ezer Székely Leány Napját, hiszen hagyományőrzés és közösségépítés szempontjából egyaránt a megye egyik legkiemelkedőbb eseménye. Ez az ünnep nem csupán a székely népviselet és népművészet értékeinek bemutatására ad lehetőséget, hanem a közösség összefogásáról is bizonyosságot tesz. Ezt bizonyítja az is, hogy a résztvevő leányok és legények száma évről évre növekszik.

Szimbólumaink

Mivel a kultúrát nem csupán a közvetett és közvetlen tettek alkotják, hanem mindezen eljárások szimbólumok formájában is testet öltenek, ezért hangsúlyt fektetünk jelképeink, címereink, zászlóink megőrzésére, megismertetésére is. Ennek érdekében jött létre a Szimbólumok program is, melyet Hargita Megye Tanácsa 2009-ben kezdeményezett. Négy szakembert kértünk fel, hogy felkutassa Székelyföld történelmi címereit, pecsétjei és zászlóit. Munkájuk nem csupán azt szolgálja, hogy minél szélesebb körben meg tudjuk ismertetni értékeinket és magát a székelységet, hanem azt is, hogy létrejöjjön egy olyan szabályozás, mely hosszútávon biztosíthatja a fejlődést oly módon, hogy a helyi jelleg is megmaradjon.

További értékmegőrző programjaink

Számos más programunk szolgálja a székely értékek megismerését és megismertetését, ilyenek például a régészeti program, faluképvédelmi program, értékmegőrző programjaink a székely kapuk helyreállításával foglalkozó program és a műemlékvédelmi programunk. A fejlesztéseket pedig a Modern székely ház program, a műemlékvédelmi és az örökségvédelmi stratégiák is segítik és szorgalmazzák.

Hargita Megye Tanácsa alintézményeivel szoros együttműködésben azon munkálkodik, hogy a múlt értékeire építkezve erősítse meg a térség jelenét és jövőjét. Ezen az elven működik már több mint negyven éve a gyergyószárhegyi alkotótábor is, mely a még Zöld Lajos szervezte táborokban megteremtett értékekre alapozva újul meg évről évre a kortárs művészet aktuális elvárásainak is eleget téve.